

LBRIS

We know
books

Osamu Dazai, *Joseito*

© ALICE BOOKS, 2022, 2024, pentru prezenta ediție în limba
română

Toate drepturile rezervate

Redactor: Lucia Popovici

Ilustrație copertă: natuich

Layout & DTP: Alexandru Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DAZAI, OSAMU

Școlărița / Osamu Dazai; trad. din lb. japoneză și note de
Iolanda Prodan. - Valea Lupului: Alice Books, 2024

ISBN 978-630-6676-01-9

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

OSAMU DAZAI

ȘCOLĂRIȚA

Traducere din limba japoneză
și note de Iolanda Prodan

2024

Dimineața, când mă trezesc și deschid ochii, e foarte amuzant. E ca atunci când mă joc de-a v-ați ascunselea și stau ghemuită fără să mă mișc în șifonierul întunecat și dintr-odată ușile glisante se dau la o parte cu un huruit, razele soarelui pătrund înăuntru, Deko-chan țipă cât o ține gura „Te-am prins!”, mă privește pătrunzător, urmează o tăcere ciudată, apoi inima începe să-mi bată cu putere și, aranjându-mi partea din față a chimonoului, ies din șifonier ușor rușinată, apoi, din senin, mă enervez și mă bosomeflu – ba nu, nu-i așa, cum să spun, e ceva mai insuportabil. Sentimentul pe care-l am se aseamănă cu senzația pe

care o ai atunci când deschizi o cutie și înăuntru e o altă cutie mai mică, deschizi și cutia mică și în ea e una și mai mică, o deschizi și pe asta și iar dai peste una și mai mică, o deschizi și pe cea mai mică și mai găsești încă o cutie, deschizi vreo șapte, opt cutii și, în cele din urmă, iese o cutie cât un zar și când o deschizi încetisor și pe asta nu e nimic înăuntru, e goală-goluță. Se spune că atunci când te trezești deschizi ochii dintr-odată, dar asta-i o minciună. La mine totul e încețoșat și tulbure la început, amidonul începe să se depună încet la fund și apa limpede se ridică la suprafață și apoi, în sfârșit, deschid obosită ochii. Diminețile sunt atât de deprimante. Tristețe, multă tristețe îți copleșește inima, sunt insuportabile. Le urăsc. Le detest. Fiindcă eu, dimineața, arăt cel mai îngrozitor. Picioarele îmi sunt frânte de oboseală și n-am chef de nimic. Mă întreb dacă nu cumva o fi din pricină că nu dorm bine. Se

zice că dimineața e sănătate curată. Și asta, tot o minciună. Diminețile sunt cenușii. Mereu și întotdeauna aceleași. E timpul cel mai dezolant, cel mai pustiu dintr-o zi.

Dimineața, în pat, sunt întotdeauna pesimistă. E îngrozitor. Tot felul de regrete oribile se adună toate dintr-odată și-mi apasă pe piept și nu pot decât să agonizez.

Diminețile sunt nesuferite.

„Tată...”, încerc să strig cu glas stins. Apoi, simțindu-mă bizar de jenată și binedispusă, mă ridic și-mi strâng iute salteaua. În timp ce o ridic, mă aud spunând „Hopa sus!”. Ceee?! N-am crezut că sunt genul de fată care poate rosti un cuvânt atât de vulgar. E dezgustător, e ceva ce ar ieși doar pe gura unei femei bătrâne. De ce oi fi spus asta? E ca și cum în trupul meu ar trăi o babă și gândul ăsta mă face să-mi fie silă. O să fiu atentă de acum încolo. E înfiorător de deprimant,

e ca atunci când te încrunți dezgustat văzând că cineva merge șleampăt, doar ca să-ți dai seama brusc că și tu mergi la fel.

Dimineața, eu nu am niciodată încredere în mine. Mă așez în fața oglinzii îmbrăcată în pijamale. Dacă mă uit în oglindă fără să-mi pun ochelarii, fața mea îmi pare puțin înțețoșată și jilavă. Ce urăsc cel mai mult la fața mea sunt ochelarii; sunt și ochelarii buni la ceva, însă nu toți oamenii știu asta. Mie îmi place să-mi scot ochelarii și să privesc în depărtare. Totul e înțețoșat, e superb, ca într-un vis sau zoetrop¹. Nu se vede nimic murdar. În ochii mei nu intră decât lucrurile mari, culorile vii, intense și lumina. Și-mi place să-mi scot ochelarii și să privesc oamenii și uite-așa fețele tuturor par blânde, frumoase, zâmbitoare.

1. Dispozitiv sub formă de cilindru cu fante verticale, care prin rotire dau iluzia că personajele desenate din interiorul cilindrului se mișcă.

Mai mult, atunci când îmi scot ochelarii, nu-mi vine să mă cert cu nimeni, n-am niciun chef să vorbesc de rău pe nimeni. Și tot ce fac este să tac și să privesc absentă. În acele momente, dacă mă gândesc că arăt ca o domnișoară cumsecade, cu suflet bun, chiar mă simt și mai visătoare și mai sigură pe mine, și tânjesc să fiu alintată și ajung să simt că am o fire blândă, că sunt cuminte.

Totuși, adevărul e că urăsc ochelarii. Dacă mi-i pun, nu simt că am ceea ce se numește față. Ochelarii stau în calea tuturor emoțiilor care se nasc pe chipul unui om – romantism, frumusețe, înverșunare, slăbiciune, inocență, întristare. În plus, până și vorbitul din priviri ajunge să fie ceva straniu.

Ochelarii sunt niște fantome.

Eu cred că frumusețea ochilor e ceea ce au oamenii mai bun – poate că și din această cauză îmi urăsc ochelarii atât de mult.

Poți să nu ai nas, poate că gura îți este ascunsă, nu contează, căci ai nevoie doar de doi ochi care, atunci când sunt priviți, să-i facă pe oameni să-și trăiască viața frumos. Ochii mei sunt mari și asta-i tot. E deprimant când mă uit fix la propriii ochi. Până și mama îmi zice că nu am ochi impresionanți. Ai putea spune despre ei că le lipsește strălucirea, lumina. Poți crede că sunt niște bucăți de cărbune. Dezamăgitor. Iată-i, așa sunt ei. E oribil, vă spun. Ori de câte ori mă uit în oglindă, îmi doresc fără încetare să am ochi umezi. Ochi ca apa unui lac azuriu, ochi în care să se reflecte cerul pe care din când în când trece câte un nor, în timp ce-l privesc întinsă pe o pajiște verde. Ochi în care să se reflecte limpede chiar și umbrele păsărilor. Și-mi doresc să întâlnesc mulți oameni cu ochi frumoși.

De azi-dimineață începe luna mai, îmi spun, și, cumva, mă binedispun puțin. Sunt cu adevărat bucuroasă. Vara se

apropie, îmi zic. Ies în grădină și ochii îmi cad pe florile de căpșune. Moartea tatălui meu e o realitate stranie, misterioasă. Mi-e greu să înțeleg ce înseamnă să mori, să nu mai fii aici. Mi-e imposibil să înțeleg.

Mi-e dor de sora mea mai mare, de oamenii de care m-am despărțit, de cei pe care nu i-am mai întâlnit de mult timp. Diminețile sunt întotdeauna nesuferite, căci aduc înapoi trecutul, amintindu-mi respingător de aproape și de real de cei care nu mai sunt, aidoma mirosului anost de ridiche murată.

Japii și Kaa (fiindcă e un câine care stârnește milă, îl strig Kaa) vin alergând spre mine. Amândoi stau unul lângă altul în fața mea, dar eu îl alint numai pe Japii. Blana perfect albă a lui Japii e frumoasă și strălucitoare. Kaa e murdar. Știu prea bine că, atunci când îl dezmierd pe Japii, Kaa face o mutră de parcă mai are puțin și începe să schelălăie. Și știu la fel

de bine că e schilod. Kaa e trist și-l urăsc pentru asta. Sunt rea cu el dinadins, fiindcă nu suport cât e de patetic, prea patetic. Arată ca un câine vagabond, așa că nu pot spune cât timp o să mai treacă până când o să-l prindă un hingher și o să-l omoare. Cu așa picioare ar putea alerga, dar tot ar fi prea încet. Kaa, pleacă odată mai repede în munți! Nimeni nu o să te iubească, așa că ar fi bine să mori cât mai repede. Sunt o fată care se poartă urât nu doar cu Kaa, ci și cu oamenii. E incitant să-i necăjesc. Cu adevărat, sunt o fată oribilă. Așezată pe prispa de lemn, în timp ce-l mângâi pe Japii pe cap, mă uit la verdele pătrunzător al frunzelor și încep să mă simt mizerabil, atât de mizerabil, încât îmi vine să mă izbesc cu fundul pe pământ.

Am chef să încerc să plâng. Îmi zic că, dacă îmi țin respirația până mi se împoașcă ochii cu vinișoare roșii, s-ar putea să-mi iasă câteva lacrimi. Mă chinui,

dar e-n zadar. Probabil că am ajuns să fiu o fată fără lacrimi.

Mă las păgubașă și încep să fac curățenie în cameră. Și, în timp ce fac curat, încep dintr-odată să cânt balada din *Okichi, amanta străinului*¹. N-ar fi rău să mă uit puțin în jurul meu. E amuzant că eu, care de obicei sunt înnebunită după Mozart și Bach – așa se presupune –, încep să fredonez inconștient *Okichi, amanta străinului*.

În ce hal am ajuns dacă strig *hopa sus!* când ridic salteaua și cânt *Okichi, amanta străinului* când fac curățenie. Sunt de-a dreptul îngrijorată: dacă asta am ajuns să fac, cine știe ce cuvinte vulgare scot pe gură când dorm. Chestia asta mă amuză

1. În original, *Tōjin Okichi* – titlul unui film alb-negru din 1930, inspirat din romanul scris de Jūichiya Gisaburō (1928), bazat pe povestea relației dintre gheișă Saitō Kichi și Townsend Harris, primul consul general al SUA, în portul Shimoda.

cumva, așa că mă opresc din măturat și rîd de una singură.

Mă îmbrac cu furoul pe care l-am terminat ieri de brodat. Am cusut un mic trandafir alb pe piept. Când îmi pun și alte haine peste furou, broderia nu se vede. Nimeni nu știe că e acolo. Exceptional.

Ocupată până peste cap să aranjeze o căsătorie, maică-mea a ieșit de cu zori din casă. Face servicii pentru alții de când eram copilă, așa că m-am obișnuit, însă, chiar și așa, sunt uimită că e întruna pe fugă, că nu stă locului o clipă. Impresionant. Cum taică-meu nu a făcut decât să studieze, mama a muncit și pentru el. Dacă tata se ținea departe de oameni și nu socializa, mama în schimb știe cum să-i strângă pe oamenii de treabă în jurul ei. Erau foarte diferiți, dar se pare că se respectau unul pe celălalt. Ai fi putut spune: „Ce cuplu perfect, frumos și liniștit!”. Ah, cât sunt de neobrăzată, de nerușinată.

În timp ce supă miso se încălzește, așezată pe pragul bucătăriei, privesc absentă arbuștii verzi din fața mea. Brusc am senzația că și în trecut, și de acum încolo, am stat și am să stau în aceeași poziție pe pragul ușii, că m-am gândit și mă voi gândi la aceleași lucruri în timp ce priveam și voi privi arbuștii din fața mea. E un sentiment straniu, ca și cum trecutul, prezentul și viitorul se întâmplă în același moment. Uneori așa simt. Să zicem că stau jos, pe podea, în cameră, și vorbesc cu cineva. Ochii mei se opresc pe unul dintre colțurile mesei și rămân încremeniți pe el, nu se mișcă.

Singura care se mișcă e gura mea. În acel moment am o halucinație bizară: cândva, în aceeași situație, am purtat aceeași conversație în timp ce mă uitam la unul dintre colțurile mesei și simt că ce mi se întâmplă acum mi se va întâmpla și în viitor. Și atunci când merg pe un drum de țară, oricât de departe ar duce,